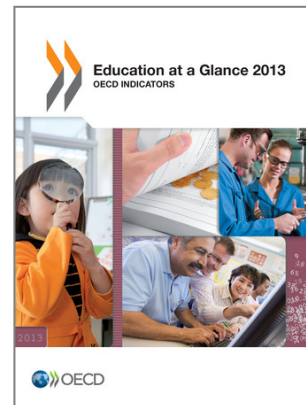

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2013. OECD Indicators

Summary in Estonian

Read the full book on: 10.1787/eag-2013-en

Haridus lähivaates 2013. OECD näitajad

Haridus ja oskused kriisi ajal

Perioodil 2008 kuni 2011 tõusis tööpuuduse määr suuremas osas käesolevas 2013. aasta hariduse lähivaates käsitletud riikidest järsult ja on jäänud sellest ajast peale kõrgele tasemele. Üleilmse majanduslanguse tõttu on kõige enam kannatanud tööpuuduse ja töönappuse all just noored. 2011. aastal oli OECD riikides 15–29 aasta vanuste, kes ei osale ei tööhõives, hariduses ega koolituses (niinimetatud NEET-elanikkond), keskmine osakaal 16%; 25–29 aasta vanuste seas oli NEET-elanikkonna osakaal 20%. Mõnes riigis on need arvud aga veelgi suuremad ja neis riikides ei osale rohkem kui kolmandik 25–29 aasta vanustest tööhõives ega hariduses (näitaja C5). Need noored peavad maksma väga kõrget hinda kriisi eest, milles nemad süüdi pole ja mis avaldab pikaajalist mõju nende oskustele, töömoraalile ja ühiskondlikule integratsioonile.

Hea haridus on endiselt hinnas

Hariduse omandamine mängib olulist rolli töökoha leidmises ja kriis on seda mõju veelgi tugevdanud. OECD riikides oli 2011. aastal tööta keskmiselt 4,8% kolmanda taseme haridusega isikutest, ilma keskharidusega isikutest oli aga tööta 12,6%. Perioodil 2008–2011 laienes madala haridustasemega ja kõrgharidusega isikute tööpuuduse määra vahe: kõikide vanuserühmade lõikes kasvas madala haridustasemega isikute tööpuuduse määr peaaegu 3,8 protsendipunkti, kõrgharidusega isikute puhul kasvas see aga ainult 1,5 protsendipunkti (näitaja A5).

Isegi kriisi ajal pakub hea haridus noortele olulist kindlustust puuduvate töökogemuste puhul: OECD riikide lõikes oli 2011. aastal tööta keskmiselt 18,1% ilma keskharidusega 25–34 aasta vanustest, 55–64 aasta vanuste puhul oli tase seevastu 8,8%. Kolmanda taseme kvalifikatsiooniga 25–34 aasta vanustest oli tööta keskmiselt 6,8%, sarnase haridustasemega 55–64 aasta vanustest oli seevastu tööta 4,0% (näitaja A5).

Kuigi on palju erinevaid tegureid, mis mõjutavad riigi võimet ohjeldada tööpuudust noorte seas, siis üks olulisemaid neist on see, kuidas institutsiooniline korraldus hariduse ja töö vahel võimaldab üleminekut tööhõivesse. Riigid, kus on keskmisest kõrgem osakaal kutseharidusprogrammide lõpetanuid (32%), nagu Austria, Tšehhi Vabariik, Saksamaa ja Luksemburg, suutsid kõik hoida tööpuuduse määra kasvu selles vanuserühmas alla 8 protsendipunkti. Riikides, nagu Kreeka, Iirimaa ja Hispaania, kus alla 25% noortest omandavad kutsekeskhariduse, kasvas tööpuuduse määr ainult keskhariduse omandanud 25–34 aasta vanuste seas seevastu 12 protsendipunkti või rohkem (näitajad A1 ja A5).

Suhe haridustaseme ja sissetuleku vahel on endiselt tugev

Omandatud haridus ei mõjuta ainult töökoha leidmise võimalusi vaid ka tööga teenitavat sissetulekut. Kolmanda taseme haridusega isikute sissetulek on keskmiselt 1,5 korda suurem kutsekeskharidusega täiskasvanute omast, ilma keskharidusega isikute sissetulek on aga keskmiselt 25% väiksem selle haridustaseme omandanud eakaaslaste sissetulekust. Kriis on selle vahe veel laiemaks muutnud: erinevus madala haridustasemega ja kõrgharidusega isikute keskmise sissetuleku vahel oli OECD riikides 2008. aastal keskmiselt 75% ja 2011 aastal tõusis see 90%ni (näitaja A6).

Madala ja kõrgema haridustasemega isikute palgavahe suureneb eaga – seda samuti kolmanda taseme haridusega isikute sissetulekute puhul. Ilma keskhariduseta 25–34 aasta vanused teenivad keskmiselt 80% oma keskharidusega kolleegide palgast, ilma keskhariduseta 55–64 aasta vanused teenivad aga ainult 72% oma keskharidusega eakaaslaste palgast. Samas teenib kolmanda taseme haridusega 25–34 aasta vanune keskmiselt 40% rohkem kui samas vanuses täiskasvanu, kellel on ainult keskharidus, 55–64 aasta vanune teenib aga 76% rohkem (näitaja A6). Pikemas perspektiivis tasub kõrgemat haridust andvast institutsioonist saadud kraad end igal juhul ära.

Muud järeldused

- 2011. aastal omandas OECD riikides haridust keskmiselt 84% 15–19 aasta vanustest ja haridust omandavate 20–29 aasta vanuste osakaal tõusis 2000. aasta 22%lt 2011. aastal 28%ni (näitaja C1). Selle tulemusel kasvas kolmanda taseme haridusega täiskasvanute osakaal perioodil 2000–2011 üle 10 protsendipunkti. OECD riikide lõikes oli 2011. aastal 39% 25–34 aasta vanustest omandanud kolmanda taseme kvalifikatsiooni (näitajad A1, A3 ja A4).
- Kriisi mõjutas ka õpetajaid. Saadavalolevad andmed näitavad, et perioodil 2000–2011 kasvas õpetajate palk reaalselt enamuses riikides. Mõnedes riikides aga vähendati või külmutati majanduslangusest tingitud eelarvepiirangute tõttu õpetajate palgad perioodil 2009–2010. Kuid isegi parimatel aegadel ei suuda suurema osa õpetajate palgad konkureerida teistes valdkondades töötavate sarnase haridustasemega töötajate palgaga (näitajad D3).
- OECD riikides alustab enamus lapsi ametlikku haridusteed juba enne 5. eluaastat. OECD riikides käib kümnest 4-aastasest lapsest kaheksa (82%) koolieelses lasteasutuses. Belgias, Prantsusmaal, Islandil, Itaalias, Norras, Hispaanias ja Rootsis aga alustatakse hariduse omandamist üldiselt (üle 90%) juba alates 3. eluaastast (näitaja C2).
- Samuti näitavad andmed välismaal õppimise populaarsust, seda eriti Aasiast pärit üliõpilaste seas. 2011. aastal osales 4,3 miljonit üliõpilast programmides väljaspool oma koduriiki. Austraalia, Ühendkuningriigi, Šveitsi, Uus-Meremaa ja Austria kolmanda taseme haridust pakkuvates institutsioonides käib (langevas järjekorras) kõige suurem osakaal rahvusvahelistest üliõpilastest. OECD riikides kõrgharidust omandavate välisüliõpilaste arv oli peaaegu kolm korda suurem välisriikides õppivate OECD riikide kodanike arvust (näitaja C4).
- Esmakordselt käsitleb väljaanne „Haridus lähivaates 2013” ka seost hariduse ja kahe sotsiaalse tagajärje – ülekaalulisuse ja suitsetamise vahel. Vast mitte üllatavalt viitavad andmed sellele, et kõrgema haridustasemega täiskasvanud on väiksema tõenäosusega ülekaalulised ja suitsetavad vähem kui madalama haridustasemega isikud (näitaja A8).

© OECD

Käesolev kokkuvõtte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil rights@oecd.org või faksinumbri: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *Education at a Glance 2013. OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2013-en